

เดี่ยอุมค่อม : วิธีการประกอบการของรัฐวิสาหกิจไทย

รังสรรค์ ณะพรพันธุ์

เพื่อนร่วมงานของผมกำลังพนันขันต่อกันอย่างเอาเป็นเอาตายว่า ใครจะได้รับคะแนนเลือกตั้งสูงสุดในกรุงเทพมหานครในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในวันที่ 18 เมษายน 2526 ที่จะถึงนี้

ในขณะที่บรรยากาศทางการเมืองมีแต่เรื่องการแข่งขัน แข่งขัน แข่งขัน เพื่อที่จะครองใจประชาชนผู้มีสิทธิในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง บรรยากาศเศรษฐกิจในภาครัฐบาลมีแต่เรื่องผูกขาด ผูกขาด ผูกขาด

เพื่อนร่วมงานของผม แม้จะมีได้เป็นสมาชิกชมรมไปกหาแห่งประเทศไทย แต่ก็อดเฮฮากันยกใหญ่ไม่ได้กับข่าวเรื่องกระทรวงอุตสาหกรรมบังคับให้เอกชนซื้อนมดิบจากองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย

เรื่องของเรื่องมีอยู่ว่า องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (หรือที่เรียกกันย่อๆว่า อสค.) มีนมดิบค้างสต็อกอยู่เป็นจำนวนมาก เนื่องจากกำลังการผลิตมีมากกว่ากำลังการรับซื้อของตลาด เมื่อปัญหานมดิบค้างสต็อกไม่สามารถแก้ไขให้ลุล่วงไปได้ ผู้อำนวยการ อสค. จึงถูกเชิญออกจากตำแหน่ง และมีการแต่งตั้งผู้อำนวยการคนใหม่ ด้วยเหตุนี้เอง อิทธิพลของกลุ่มชอยราชครูในยุทธจักรรัฐวิสาหกิจไทยจึงแผ่ขยายอาณาจักรออกไป โดยครอบงำทั้งองค์การตลาดเพื่อเกษตรกรและองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย

หนังสือพิมพ์บางฉบับรายงานข่าวว่า ด้วยการร้องขอจากองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย กระทรวงอุตสาหกรรมได้ออกกฎกระทรวง โดยมีสาระสำคัญว่า ในการขออนุญาตตั้งโรงงานผลิตนมก็ดี หรือการขออนุญาตขยายกำลังผลิตหรือต่อใบอนุญาตในการประกอบการก็ดี บริษัทเอกชนจักต้องรับซื้อนมดิบจาก อสค. ในอัตรา 1 : 1

ด้วยเหตุนี้เอง บรรดาโรงงานผลิตนมทั้งหลายจึงต้องวิ่งเต้นขอไปรับรองจากองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย เพื่อเป็นพยานเอกสารว่าได้ซื้อนมดิบจาก อสค. ในปริมาณที่พึงต้องซื้อแล้ว ก่อนที่จะไปขอต่ออายุใบอนุญาตหรือขยายกำลังการผลิตจากกระทรวงอุตสาหกรรม รายงานข่าวยังกล่าวต่อไปอีกด้วยว่า อสค. กำลังขอความร่วมมือจากกระทรวงพาณิชย์เพื่อประกาศให้หางนมผงเป็นสินค้าควบคุมการนำเข้าต่อไป

วงการเศรษฐศาสตร์ท่าพระจันทร์เชื่อว่า กระทรวงพาณิชย์คงจะดำเนินการตามคำร้องขอของ อสค. ในเร็ววันนี้ เพราะเป็นที่ทราบกันดีว่า กระทรวงพาณิชย์ชอบให้มีการ

ผูกขาด เพราะง่ายแก่การควบคุม เนื่องจากมีผู้ผลิตน้อยราย อันเป็นไปตามคติของอาดัม สมิทที่ว่า “น้อยๆหน่อย ควบคุมกำลังเหมาะ”

รายงานข่าวข้างต้นนี้สร้างความครึครึ้นแก่เพื่อนร่วมงานของผมเป็นอันมาก หลายคนพากันสรรเสริญสติปัญญาอันฉลาดหลักแหลมของผู้บริหารเศรษฐกิจในรัฐบาลพลเอก เปรม ติณสูลานนท์ และพากันเห็นว่า วิธีการที่องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทยใช้อยู่นั้น นับเป็นกลยุทธ์การตลาดอันรัฐวิสาหกิจอื่นฯพึงนำไปใช้ แม้ว่าจะมีใช้กลยุทธ์ที่คลอออกมาจากนโยบาย 66/23 ก็ตาม เพื่อนร่วมงานบางคนของผมเสนอให้ป่าวประกาศคำขวัญว่า

“อยากรู้วิธีการแก้ปัญหา จงเรียนรู้จาก อสค.”

หากผู้อำนวยการรัฐวิสาหกิจแห่งใดท่องคำขวัญนี้ไม่ได้ ให้ดำเนินการปลดออกจากตำแหน่งโดยเฉียบพลัน

แหล่งข่าวที่เชื่อถือได้ภายในสำนักเศรษฐศาสตร์ท่าพระจันทร์กล่าวว่า ภายหลังจากที่กระทรวงอุตสาหกรรมออกกฎกระทรวงบังคับให้เอกชนซื้อนมดิบจากองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย บรรดานักเศรษฐศาสตร์ชั้นนำในสำนักดังกล่าวนี้พากันทำงานอย่างหามรุ่งหามค่ำ เพื่อร่างข้อเสนอแนะทางนโยบายแก่รัฐบาล ข้อเสนอแนะที่สำคัญเท่าที่สืบทราบได้มีดังนี้

1. วิสาหกิจเอกชนใดมิได้ใช้บริการขนส่งของรัฐบาลในการขนส่งสินค้า ปริมาณมากกว่าร้อยละ 50 ของสินค้าที่ผลิตได้ จักต้องถูกเพิกถอนใบอนุญาตในการประกอบการ ทั้งนี้บริการขนส่งของรัฐให้มีความหมายครอบคลุมถึงบริการของการรถไฟแห่งประเทศไทย บริษัท การบินไทย จำกัด บริษัท เดินอากาศไทย จำกัด บริษัท ไทยเดินเรือทะเล จำกัด บริษัทเดินเรือไทย จำกัด บริษัท ขนส่ง จำกัด องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ และองค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์
2. วิสาหกิจเอกชนใดที่มีได้ซื้อผ้าจากองค์การทอผ้าเพื่อตัดเย็บเครื่องแบบให้แก่ ลูกจ้างก็ดี มิได้ซื้อหนังสือจากองค์การฟอกหนังเพื่อตัดรองเท้าให้แก่พนักงานของตนก็ดี มิได้ซื้ออาหารกระป๋องจากองค์การผลิตอาหารสำเร็จรูปเพื่อเลี้ยงดูคนงานและลูกจ้างก็ดี มิได้ซื้อยาจาก องค์การเภสัชกรรมเพื่อรักษาพยาบาลลูกจ้างก็ดี และมีได้ซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลแจกจ่ายแก่ ลูกจ้างคนละ 1 ฉบับต่อปีก็ดี ให้ถอนทะเบียนการค้าและใบอนุญาตตั้งโรงงาน
3. วิสาหกิจเอกชนใดซึ่งต้องใช้ยานยนต์ในการประกอบการ หากมิได้ซื้อแบตเตอรี่ จากองค์การแบตเตอรี่ และผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมจากการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย ให้ถือว่าเป็น ผู้บ่อนทำลายเศรษฐกิจของชาติ และให้ยึดกิจการเป็นของรัฐ
4. บรรดาวิสาหกิจเอกชนที่ได้รับบัตรส่งเสริมจากสำนักงานคณะกรรมการ ส่งเสริมการลงทุน จะต้องนำเงินทุนในการประกอบการฝากไว้กับสถาบันการเงินของรัฐ

อันประกอบด้วยธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารอาคารสงเคราะห์ และธนาคารกรุงไทย จำกัด

5. ให้กระทรวงศึกษาธิการบรรจุหลักสูตรการเล่นกอล์ฟไว้ในวิชาพลศึกษา เพื่อส่งเสริมให้มีการเล่นกอล์ฟอย่างแพร่หลาย ทั้งนี้งานวิจัยหลายชิ้นได้ให้ข้อสรุปว่า การที่ประชาชนยังไม่นิยมเล่นกอล์ฟอย่างแพร่หลาย นับเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้สนามกอล์ฟบางพระและสนามกอล์ฟเขาใหญ่ ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจต้องประสบการขาดทุนมาเป็นเวลาช้านาน จนเป็นเหตุให้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยต้องมีเรื่องทะเลาะเบาะแว้งกับกรมป่าไม้เมื่อเร็ว ๆ นี้ (2526)

6. ภายหลังจากที่บริษัท ปู่เคมีแห่งชาติ จำกัด เริ่มทำการผลิต ให้ดำเนินการจดทะเบียนกสิกร กสิกรที่ไม่มีใบเสร็จอันแสดงถึงการซื้อปุ๋ยจากบริษัท ปู่เคมีแห่งชาติ จำกัด ให้เพิกถอนทะเบียนการประกอบอาชีพกสิกร

7. บรรดาข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานรัฐวิสาหกิจ จำต้องถือเป็นหน้าที่ในการซื้อผลิตภัณฑ์ของรัฐวิสาหกิจไทย การพิจารณาขึ้นเงินเดือนและเลื่อนตำแหน่งหน้าที่การงาน ให้ดูจากใบเสร็จชำระค่าสินค้าของรัฐวิสาหกิจทั้งปวง

แหล่งข่าวที่เชื่อถือได้แจ้งว่า ข้อเสนอข้างต้นนี้เป็นหัวข้อที่มีการถกเถียงกันอย่างเอาใจเอาหนองในสำนักทำพระจันทร์ตลอดระยะเวลาหนึ่งสัปดาห์ที่ผ่านมา โดยที่ฝ่ายสนับสนุนเชื่อมั่นว่า หากรัฐบาลดำเนินนโยบายตามข้อเสนอข้างต้นนี้ รัฐวิสาหกิจไทยจะรุ่งโรจน์โชติช่วงชัชวาลอย่างหาที่เปรียบมิได้ และปัญหาการขาดทุนของรัฐวิสาหกิจต่างๆจะหมดสิ้นไป

อย่างไรก็ตาม ข้อเสนอข้างต้นนี้เชื่อว่าประปรายจากผู้คัดค้านเสียเลยทีเดียว กลุ่มเสรีนิยมในสำนักทำพระจันทร์พากันคัดค้านข้อเสนอนี้ด้วยเหตุผลที่ว่า การดำเนินนโยบายตามข้อเสนอดังกล่าวนี้เป็นการลดรอนสิทธิและเสรีภาพของประชาชน และอาจชักนำระบบเศรษฐกิจไทยไปสู่ระบอบคอมมิวนิสต์ พร้อมกันนั้นก็ชักแม่น้ำเจ้าพระยาให้บรรจบแม่น้ำโขงรวมตลอดทั้งแม่น้ำสวงไห แม่น้ำคงคา และแม่น้ำไนล์ โดยร้ายยาวให้เห็นตัวอย่างที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. ทุกวันนี้ ทางราชการได้บังคับให้หน่วยราชการต่างๆฝากเงินไว้กับสถาบันการเงินของรัฐ ซึ่งรวมทั้งธนาคารกรุงไทย แต่ไม่ปรากฏว่า สถาบันการเงินของรัฐเหล่านี้จะสามารถประกอบการอย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าสถาบันการเงินเอกชน

2. ทุกวันนี้ ทางราชการได้บังคับให้หน่วยราชการต่างๆซื้อผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมจากปั๊มของการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (ปั๊มสามทหารเดิม) แต่เนื่องจากปั๊มของ ปตท.มีอยู่ไม่มากนัก จึงก่อให้เกิดความไม่สะดวกอย่างยิ่ง ในหลายต่อหลายต่อหลายกรณี รถของส่วนราชการต่างๆต้องวิ่งไกลเกินกว่าที่ควร เพื่อไปเติมน้ำมันจากปั๊มของ ปตท. โดยเฉพาะอย่างยิ่งการไปราชการต่างจังหวัด ทำให้ต้องสูญเสียทรัพยากรโดยไม่จำเป็น

กลุ่มเสรีนิยมจะพยายามชักแม่น้ำทั้งห้าอย่างไรก็ตาม กลุ่มที่สนับสนุนหลักการที่ว่า “อยากรู้วิธีการแก้ปัญหา จงเรียนรู้จาก อสค.” ก็ยังคงยืนกรานสามขา โดยอ้างว่า การที่หน่วยราชการซึ่งเคยเติมน้ำมันที่หลักเมือง ต้องไปเติมน้ำมันที่อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมินั้น เป็นสิ่งดีที่เป็นประโยชน์ต่อระบบเศรษฐกิจ เพราะช่วยให้รายได้ประชาชาติเพิ่มขึ้น แต่เหนือสิ่งอื่นใดนโยบายย่อมต้องอยู่เหนือเหตุผลและกฎหมาย

แหล่งข่าวที่เชื่อถือได้รายงานว่า เมื่อกลุ่มเสรีนิยมได้ฟังข้ออ้างข้างต้นนี้ ก็พากันนั่งเงียบเป็นเป่าสาก มิได้เผยวลีแม้แต่จะกล่าวอมตพจน์ว่า

“กูไม่กลัวมึง”